

Nhà giáo trước xu hướng đổi mới tư duy giáo dục với vai trò của công nghệ thông tin

Trong xu thế hội nhập và phát triển, nền giáo dục nước nhà đang đứng trước những bước đi đầy thách thức. Xu hướng đổi mới giáo dục đòi hỏi một cuộc cách mạng mạnh mẽ và táo bạo mới để có thể xây dựng được một nền giáo dục thực sự đáp ứng được nhu cầu của thời đại. Trong các nhân tố thiết yếu nhất của một hệ thống giáo dục, người giáo viên đóng vai trò chủ đạo, chủ động trong mọi hoạt động. Và có lẽ, câu chuyện đổi mới giáo dục sẽ bắt đầu từ những chuyển mình tất yếu về tâm, vị thế, trách nhiệm và vai trò của người thầy. Trong bài này, chúng tôi không đi sâu khẳng định lại luận điểm trên mà có ý đề xuất và giới thuyết một số “hành trang” thiết yếu nhất đối với nhà giáo khi (công nghệ thông tin) CNTT đang bùng nổ mạnh mẽ, nhằm thích ứng với sự phát triển của giáo dục thời đại.

1. Cuộc đua không cân sức

Khi tra cụm từ “học qua mạng” thì Google trả về kết quả có 32.000 trang chứa cụm từ tiếng Việt này tồn tại nhưng khi được hỏi e-learning là gì, có lẽ nhiều người làm trong lĩnh vực giáo dục cũng...rè chừng trả lời. Thật vậy, cuộc đua giữa sự phát triển của CNTT và khả năng vận dụng vào giáo dục dường như là không cân sức khi một bên phát triển đến chóng mặt, một bên còn ì ạch vượt rào. Sự ra đời của mạng internet cách đây 15 năm, và thậm chí đến bây giờ, cha đẻ của nó, ngài Tim Berners Lee vẫn khẳng định, nó mới ở trong giai đoạn trứng nước đã thổi một luồng sinh khí mới cho quả bóng e-learning bay bổng. Tuy bị án ngữ bởi quả bóng thứ hai dot.com khi vỡ như một dấu hiệu phủ nhận vai trò của internet trong đời sống thường nhật, nhưng e-learning vẫn tiếp tục được các nhà đầu tư quan tâm chi tiền.

Chúng tôi xin lấy lại bảng so sánh mà TS Quách Tuấn Ngọc đã nêu ra trong một bài viết tâm đắc: “Đổi mới giáo dục bằng công nghệ thông tin và truyền thông” để cho thấy những điểm mạnh rõ ràng trong thời đại e-learning lên ngôi, khi giáo dục hiện đại buộc phải chạy theo sự phát triển chóng mặt của CNTT.

ĐIỂM YẾU CỦA HỆ THỐNG GIÁO DỤC HIỆN TẠI	HỆ THỐNG GIÁO DỤC TRONG TƯƠNG LAI	ĐẶC ĐIỂM
Đóng kín, cứng nhắc	Mở, mềm dẻo. E-learning: học ở mọi nơi, mọi lúc, học mọi thứ, ai học cũng được.	- Thay đổi tâm lí
Phân mảnh rời rạc các trường và các ngành	- Nối mạng giáo dục/móc xích các trường với nhau - Sự hội tụ, giao thoa của các	- Cấu trúc hoá lại cả về hệ thống giáo dục lẫn nội dung - Giáo viên trở thành người

	ngành với nhau và với CNTT và TT	hướng dẫn hơn là người dạy dỗ
Học trong một khoảng đời	Học suốt đời	- Tiêu chuẩn chất lượng mới
Tập trung vào chuyện thi cử	Tập trung vào chất lượng con người, nâng cao dân trí	- Quốc tế hoá và hợp tác quốc tế.

Hào hứng với e-learning, GS Vũ Quốc Phóng, Giáo sư Toán học, Đại học Ohio, Hoa Kỳ với trang www.ewiu.org và đề án xây dựng trường đại học từ xa vô vụ lợi ở Việt Nam với sự tham gia giảng dạy của các giảng sư nước ngoài. Biết đâu, tương lai của mô hình này sẽ có ích thực sự với nhiều người?

Chưa rõ câu trả lời, nhưng hiện nay, có thể thấy sự xuất hiện của hàng loạt các dịch vụ trực tuyến e-learning. Chẳng hạn, trường Đại học Đà Nẵng đã mở 3 khoá đào tạo cử nhân tiếng Anh trực tuyến (cce.edu.vn) là một ví dụ. Các trang web về học tập và nhất là sự ra đời của đại học mở Việt Nam đã mở ra con đường tươi sáng cho e-learning.

Tuy nhiên, để bắt kịp với thời đại, giáo dục nói chung và người giáo viên nói riêng cần thiết phải tự đổi mới mình rất nhiều. Một câu chuyện mới diễn ra gần đây trong cuộc thi vào đại học theo phương thức “3 chung” có thể cho thấy sự thiếu tương khớp giữa sự phát triển công nghệ và trình độ ứng dụng của người sử dụng đó là khi đề ra phương án chuyển đề thi qua email thì mọi người mới ngó ra bởi lẽ hàng loạt các trường đại học chưa có website riêng và email để liên hệ!

2. Đổi mới bắt đầu từ người cầm cờ!

Tờ báo điện tử uy tín Vietnamnet đã đăng một loạt bài về đổi mới giáo dục đại học trong đó, nhiều ý kiến chỉ ra yêu cầu phải đổi mới trước hết từ người thầy. GS Vũ Minh Giang khẳng định: “Đối với giáo dục ĐH, đổi mới căn bản, quan trọng nhất là đổi mới đội ngũ cán bộ giảng dạy. Đây là khâu mở đầu cho tất cả các khâu.”

Tờ VNN viết: “Đổi mới không có nghĩa là thay thầy này bằng thầy khác. Mà, làm sao để các thầy ý thức được việc đổi mới quan niệm về giáo dục ĐH, đổi mới cách thức lên lớp, đổi mới suy nghĩ về vai trò của người SV”.

Cũng trong loạt bài này VNN có đăng lại thông tin thống kê của GS Phạm Minh Hạc, nguyên Bộ trưởng Bộ GD-ĐT: những năm 1990, Việt Nam có 10 vạn SV và 2,4 vạn giảng viên. Giờ đây, con số này tăng lên với 1 triệu sinh viên và hơn 4 vạn giảng viên.

Trong xu thế đổi mới tư duy giáo dục như hiện nay, trách nhiệm và vị trí của người thầy được đặt lên cao. Chúng tôi thiết nghĩ, đổi mới từ người thầy chính là chìa khoá để đổi mới giáo dục. Và, trong cách một nhà giáo của thế kỉ 20, nắm vững và vận dụng tốt các ứng dụng của CNTT chính là chìa khoá giúp người thầy vững vàng hơn trong nghiệp vụ của mình. Vậy, thế nào được coi là nắm vững CNTT? Chúng tôi mạnh dạn đề xuất 10 nhóm công cụ và tiện ích thuộc dạng “*must have*” (cần phải có)

3. Sẵn sàng với 10 nhóm công cụ hữu ích "must have".

-Thường xuyên sử dụng thư viện điện tử

Thư viện là nguồn cung cấp tài liệu quan trọng và đáng tin cậy nhất đối với bất kỳ người giáo viên, nhà nghiên cứu ...vv nào. Điều này không cần thiết phải đề cập thêm nhiều. Hiện nay, các cơ sở đào tạo đang nhận được các khoản đầu tư đáng kể để hiện đại hoá, hệ thống hoá thư viện "cổ truyền" lâu nay. Chính những đầu sách mới thơm mùi mực in góp phần ít nhiều vào sự lên hương của tinh thần học tập và nghiên cứu ở người học và cả người dạy. Trong xu thế xây dựng một nền giáo dục mở, người giáo viên nhất thiết phải thường xuyên cập nhật, làm mới vốn tri thức của mình. Công nghệ thông tin, với tư cách là thiết tố hỗ trợ đặc biệt hữu dụng với khả năng tương tác cao giữa người dùng và thiết bị, có thể "oằn mình" gánh chịu trọng trách này- mang tri thức ở trạng thái luôn luôn sẵn sàng (*available*) trong hành trang của giáo viên. Trong bối cảnh đó, CNTT đã biến hệ thống thư viện truyền thống thành một "nhất thể" trọn vẹn, dễ kiểm soát và truy nhập dữ liệu. Sự ra đời của các thư viện điện tử như sự khởi phát cho một chặng đường phát triển mới của giáo dục. *Thuvienkhoahoc.com* là một ví dụ. Trang này được thiết kế dựa trên mô hình wiki với tiêu chí tối thượng là tính tương tác song song giữa độc giả và tác giả. Trong nhiều trường hợp và rất thường xuyên, độc giả hoán đổi vị trí của mình một cách tự nguyện để trở thành cộng tác viên, mà nổi bật nhất chính là vai trò ở khâu kiểm định bài viết, gửi phản hồi trong quá trình tự proof reading-edit-publish trước khi nó, các bài viết được duyệt lần cuối. Nhưng chưa hết, mạng internet còn mang đến một thư viện khổng lồ sách, báo và tạp chí chuyên ngành mà không một thư viện nào có thể cập nhật và phân loại gần như hoàn hảo đến vậy. Một số trang yêu cầu người dùng phải trả phí, nhưng cũng không ít nguồn tài liệu mà người cung cấp cho không biểu không. Chẳng hạn, dự án *gutenberg.org* hiện có 25,000 cuốn sách miễn phí, 100,000 danh mục đã đăng kí, và con số tải về hàng tháng đạt số lượng 3 triệu lượt. Nếu không có nhiều thời gian, người dùng có thể tải về trực tiếp sách điện tử (ebook) có dung lượng trọng vẹn một...DVD (khoảng 17 ngàn cuốn sách, dung lượng 4,5 GB) tại địa chỉ: <ftp://ibiblio.org/pub/docs/books/gutenberg/1/9/1/5/19159/>

Sách tiếng Việt trực tuyến cũng khá nhiều. Chưa xét đến tác quyền thì trang các *vnthuquan.net*, *thuvien-ebook.com* hiện đang "thống ngự" với hàng trăm các thiện nguyện viên đóng góp sách (đánh máy). Nguồn sách bao gồm từ Đông Tây kim cổ, từ văn học, triết học, lịch sử... Trang *ebook4u.vn* có vẻ chuyên nghiệp và nhiều loại sách hơn, nhưng người dùng lại phải trả phí để tải về tuy không nhiều. Một số trang khác còn cho phép người dùng tìm kiếm như *bookilook.com*

-Từ điển- công cụ bất li thân

Với những ai thường xuyên tiếp xúc với tài liệu ngoại văn, cuốn từ điển là vật bất ly thân. CNTT có thể giúp người dùng thoát khỏi sự ràng buộc này. Không những đáng tin cậy, hệ thống dữ liệu của các từ điển trực tuyến còn cho phép người dùng tương tác mạnh mẽ khi có thể chỉnh sửa (được kiểm duyệt) hay bổ sung, cập nhật. Ngoài ra, sự phong phú về số lượng và kiểu loại cũng là một điểm mạnh đáng kể. Các

từ điển của đại học Oxford (oup.com/dictionaries-us/) hay Cambridge (dictionary.cambridge.org/) cũng đã xuất bản trực tuyến. Có cả một trang từ điển riêng chuyên giải thích tiếng lóng Anh ngữ (urbandictionary.com/), từ điển mở miễn phí (freedictionary.com; yourdictionary.com) vv.... Ngoài ra, các phần mềm công cụ hỗ trợ tra từ điển hữu tuyến như của whitesmoke.com, [Kool \(kienlua.com\)](http://Kool(kienlua.com)) (đã có ngoại tuyến) thật sự là một phần không thể thiếu trong hành trang nghiên cứu của nhà giáo.

Người Việt có thể quan tâm tới nguồn từ điển như tratu.baambooz.com, vdict.com vv...hay xem chi tiết tại thông tin lưu trữ của trung tâm từ điển học tại (vietlex.com/dictOnline.htm)

Sử dụng từ điển ngoại tuyến (offline), ngược lại, là một lựa chọn có tính chất “truyền thống”, kể cả tính chất hiện đại của việc này, khi áp dụng CNTT. Bởi lẽ, các bộ từ điển được phát hành bằng một gói phần mềm thường có khả năng truy vấn nhanh và mạnh, tính trọn vẹn của sản phẩm cao...nhưng lại không có khả năng tương tác hữu tuyến-khả năng mở như một xu hướng tất yếu hiện nay khi các sản phẩm CNTT đang dựa trên nền tảng internet (web-based). Vấn đề chi phí cập nhật và tác quyền là một trở ngại. Người dùng Việt Nam lâu nay đã quen với MTD Lạc Việt thì hiện có thể tránh được những khó khăn này với Stardict (stardict.sf.net).

-Truy vấn thông tin từ các bộ bách khoa toàn thư

Công trình bách khoa Britannica với 200 năm lịch sử đã lên mạng tại Britannica.com. Người dùng có thể đóng phí thường niên để sử dụng cuốn đại từ điển vĩ đại này nhưng hầu như, trước xu hướng mở như hiện nay, bộ bách khoa wikipedia.org hoặc "người anh em" Citizendium.org hoàn toàn có thể thay thế một cách xứng đáng. Trong tương lai không xa, khi bộ bách khoa mở được *thương mại hoá*¹, tốc độ phát triển của nó ắt hẳn còn nhanh mạnh hơn nhiều. Công thức tìm kiếm tri thức của tương lai sẽ là: nhu cầu thông tin --> truy vấn nguồn-->mạng internet-->Google-->wikipedia. Người sử dụng tiếng Việt hoàn toàn có thể tin tưởng vào các kết quả thông tin truy vấn trên bởi có cả một cộng đồng các tình nguyện viên trợ giúp. Với các thuật ngữ và kiến thức phổ thông, người dùng có thể quan tâm tới trang bachkhoatoanthu.gov.vn mới được xây dựng. Lâu nay, “tiền giả định” về một cuốn bách khoa hay từ điển dày cộp hẳn đã hẳn sâu, đến đây, có vẻ như người dùng có thể “buồn ơi chào mi” được rồi.

Nhưng nhu cầu sử dụng ngoại tuyến có tỉ lệ cao hơn hẳn. Xu hướng có thể là xu hướng nhưng người dùng cuối (end users) phổ thông thường chưa quen với những thay đổi chóng mặt của công nghệ. Vì vậy, sở hữu một bộ bách khoa toàn thư ngoại tuyến là điều cần thiết. Encarta (bản trực tuyến trả phí tại encarta.msn.com/) của Microsoft có thể đáp ứng tối đa nhu cầu này. Encarta 2007 có hai bản là DVD Microsoft student with Encarta premium 2007 (MSEP dung lượng 3,37 GB) và DVD Microsoft Encarta Premium 2007 (MEP dung lượng 3,02 GB). Bản MSEP cao hơn MEP với 66.000 bài viết (so với 64.000 bài viết ở MEP). Encarta sẽ mang đến cho bạn một nguồn thông tin khổng lồ với: hơn 66.000 bài viết bởi các chuyên gia ở hầu hết các lĩnh vực. Các bài viết này có nội dung rất đáng tin cậy, sâu sắc, đầy đủ và dễ

hiều; hơn 26.000 hình ảnh và minh họa có giá trị cao; hơn 3.000 âm thanh và bản nhạc; hơn 29.000 liên kết trang web được biên tập kỹ lưỡng; hơn 200 bài tập tương tác trong Encarta Kids; 300 đoạn phim và mô tả minh họa; 32 đoạn phim của Discovery Channel vv... Một điều rất thú vị là người dùng có thể đọc thông tin về bộ bách khoa số hoá này trên bộ bách khoa mở wikipedia (tại vi.wikipedia.org/wiki/Encarta).

-Biên soạn, trình chiếu để giảng dạy tốt hơn với các phần mềm tiện ích:

Soạn bài giảng, chuẩn bị giáo án và thể hiện bài giảng trên lớp học là những công việc thường nhật của một nhà giáo. Với những công cụ và phần mềm tiện ích đi kèm, làm chủ được chúng, người giáo viên có thể trải nghiệm cảm giác thật tuyệt vời với những giá trị của CNTT. Chẳng hạn phần mềm xây dựng đề thi trắc nghiệm miễn phí Empkey (empkey.com) do một tập thể tác giả là các nhà giáo xây dựng là một lựa chọn khả thi. Để trình chiếu bài giảng, các giáo viên hiện nay thường sử dụng công cụ Powerpoint trong gói office của Microsoft. Với tiện tích Autorun Presenter (*xem thêm* ⁽¹⁾) (udos.users.dolphinmap.net), người dùng có thể trình chiếu Powerpoint mọi lúc mọi nơi, ngay cả khi máy tính đang dùng không cài đặt chương trình Microsoft Office Powerpoint. Chương trình này còn giúp quản lý tất cả các file Powerpoint trên ổ đĩa flash USB. Đây là một ứng dụng miễn phí, chạy trực tiếp không thể bỏ qua. Vừa tránh được những sơ xuất không cần thiết, giúp chuyên nghiệp hoá công việc trình chiếu, tiện ích này giúp nhà giáo nâng cao hiệu quả giảng dạy và giảm tải những trở ngại không cần thiết.

Đối với người dùng cần đến phần mềm có tính chuyên dụng cao hơn thì Convert PowerPoint: chuyển đổi “All in One” cho file PPT là một giải pháp toàn diện. Phần mềm này có khả năng chuyển định dạng số một cho dạng file PPT sang hầu hết các định dạng file chuyên dùng hiện nay như: PDF, GIF, JPG, BMP, TIF, WMF, PNG, EMF, DOC, HTML, RTF... cũng như chuyển đổi qua lại giữa tất cả các phiên bản PowerPoint của các phiên bản Office từng có (*xem thêm* ⁽²⁾).

Trong những trường hợp cần sự cẩn trọng thì giải pháp chuyển đổi định dạng file trình chiếu sang dạng tự chạy (exe) hoặc flash, PDF.... Chỉ cần tìm kiếm với từ khoá “convert powerpoint” cho 332.000 kết quả. Chúng tôi đề xuất một số giải pháp: ppt to flash (presentationpro.com), ppt to exe (download3000.com/download_9263.html) và dzsoft.com/powerpoint-to-exe.html). Ngoài ra, việc chuyển đổi định dạng cho PPT sang các định dạng để “quản lí” hơn có thể nhờ tới một số dịch vụ trực tuyến như media-convert.com.

Trong những trường hợp trở ngại khác, nhất là lúc “vắng mặt” hoặc do lỗi của phần mềm office, nếu máy tính trình chiếu có kết nối mạng internet, người giáo viên có thể quan tâm tới các ứng dụng văn phòng trực tuyến đang thể hiện vai trò quan trọng trong xu hướng thay thế các sản phẩm thương mại truyền thống lâu nay. Đó là GoogleDocs (docs.google.com), Zoho Office Suite (zoho.com) hay Ajax13 (Ajax13.com). Các ứng dụng này đều tương thích tốt với Microsoft Office quen dùng.

- Nhóm phần mềm, ứng dụng hỗ trợ dạy và học ngoại ngữ:

Ngoại ngữ là công cụ để người giáo viên có thể mở rộng nguồn thông tin, tài liệu, nhất là tiếng Anh đã gần như trở thành ngôn ngữ giao tiếp quan trọng như hiện nay, với tỉ lệ cao nhất trong số các ngôn ngữ phổ thông có khả năng trở thành ngôn ngữ thứ hai của người song ngữ. Dạy và học tiếng Anh nói chung, ngoại ngữ nói riêng, đối với một số nhà giáo dạy ngoại vẫn là công việc, nhưng còn là nhiệm vụ bắt buộc đối với đa phần các nhà giáo khác, nhất là trong môi trường giáo dục đại học. Trong tinh thần đó, CNTT đã cho ra đời hàng loạt những phần mềm, tiện ích, ứng dụng hữu tuyến và cả ngoại tuyến để giúp ích cho cả người học và người dạy. Nắm được những công cụ này, đối với người dạy, chính là đã “mở rộng đôi cánh” để quá trình mang tri thức ngôn ngữ đến học sinh, sinh viên dễ dàng hơn rất nhiều. Đối với người học, chúng là người bạn, người giáo viên thứ hai luôn luôn sẵn sàng hỗ trợ. Chúng tôi xin đơn cử các phần mềm tiêu biểu phù hợp với xu hướng dạy và học tiếng Anh hiện nay ở Việt Nam như English Study, phần mềm từ điển Oxford, từ điển Lạc Việt, phần mềm công cụ nâng cao kỹ năng viết (*whitesmoke.com*), phần mềm nâng cao kỹ năng nghe tiếng Anh thông qua giọng đọc văn bản (text to speech) tự nhiên (natural voice) (*nextup.com*)... Khi các ứng dụng trực tuyến đang lên như điều gặp gió cùng thời đại công nghệ web 2.0 thì một số nhà đầu tư trong lĩnh vực giáo dục ở Việt Nam đã nhanh chóng nắm bắt được nhu cầu của người học thông qua một số dịch vụ dạy và học trực tuyến, tiêu biểu có *globaledu.com.vn*; *leovietnam.com*; *cleverlearn.com/vi*...

- Sử dụng công cụ hội thảo nhóm, giảng dạy từ xa.

Hội thảo nhóm qua mạng (conference call) là một thuật ngữ mới xuất hiện khi dịch vụ Voip đã phát triển vượt bậc. Các ứng dụng trao đổi thông tin nhanh instant message dạng client mọc lên như nấm. Sử dụng ứng dụng này, nhà giáo có thể tổ chức các buổi học từ xa hay hội thảo nhóm qua mạng, thu hẹp khoảng cách địa lý và thuận lợi cho sự chuẩn bị, cũng như không tốn nhiều chi phí. Hiện, các dịch vụ hỗ trợ conference call miễn phí chỉ cho phép số lượng người hạn chế tham dự vào cuộc thoại (Skype cho phép 5). Khi chấp nhận đóng phí, người sử dụng sẽ có thêm nhiều lựa chọn hơn. Tương lai của dịch vụ điện thoại và lợi ích của công nghệ thông tin đối với các doanh nghiệp, và cả giáo dục nữa có thể lấy đây là một ví dụ điển hình.

- Xây dựng công cụ trao đổi thông tin đa chiều với đồng nghiệp và người học:

Các hiện tượng dịch vụ xã hội trực tuyến mọc lên như nấm sau mưa trong thời gian vừa qua. Có nhiều điều đáng bàn về ảnh hưởng của chúng tới giáo dục và xã hội. Có thể dễ thấy, giới trẻ hiện nay, trong đó phần lớn là độ tuổi đang còn đi học vướng quá nhiều thời gian vào giải trí trực tuyến mà lơ là vào việc chính. Tuy nhiên, một “hiệu ứng ngược” mà nhiều nhà giáo dục và các nhà phân tích chưa đề cập nhiều đó là khả năng trao đổi thông tin dựa vào các ứng dụng trực tuyến và mạng xã hội còn khá hạn chế giữa người học và người dạy khi thế hệ trẻ rất “nhạy cảm” với công nghệ mới. Đã có một số nhà giáo mạnh dạn xây dựng công cụ trao đổi thông tin, học thuật với người học nhưng còn chưa nhiều. Đáng lưu ý như trang *hmong-mienstudy.net* của

TS. Nguyễn Văn Hiệu chuyên giới thiệu các bài nghiên cứu về nhóm ngôn ngữ Mông-Dao ở Việt Nam, tuy khá công phu nhưng gần đây không thấy cập nhật!

Để trở thành những nhà giáo của thế kỉ mới, thiết tưởng, tự xây dựng một trang diễn đàn (forum) hay blog để làm cầu nối với người học là một việc làm cần thiết. Song, cũng cần quan tâm một vấn đề là thời gian và công sức.

-Tích cực sử dụng mã nguồn mở

Sử dụng phần mềm mã nguồn mở sẽ nâng cao nhận thức tác quyền và sở hữu trí tuệ. Thông qua việc phổ dụng các sản phẩm mã nguồn mở thay thế cho các phần mềm thương mại tương đương, nhà giáo có thể truyền bá tinh thần tự do và ý thức tôn trọng giá trị tinh thần và sản phẩm trí tuệ của người sáng tạo đến người học. Mới đây, các văn phòng Đảng uỷ trên cả nước, rồi tiếp theo là công văn số 12966/BGDĐT-CNTT của bộ giáo dục yêu cầu toàn ngành, trong năm 2008 phải sử dụng phần mềm mã nguồn mở bao gồm Open Office (ứng dụng văn phòng), Unikey (bộ gõ tiếng Việt), FireFox (trình duyệt) và coi đây là một tiêu chí chấm thi đua. Có thể nói, đây là một bước đi quan trọng của ngành khi tình trạng vi phạm bản quyền ở nước ta nói chung, tình trạng sử dụng các phần mềm thương mại bất hợp pháp trong các cơ sở giáo dục đào tạo nói riêng là rất phổ biến.

Tiếp cận và bước đầu thay thế những công cụ vẫn sử dụng thường nhật có bản quyền như Word, EXCEL, VietKey...là không quá khó nhưng trên hết, chúng thể hiện cách “ứng xử” và ý thức của người dùng. Thiết tưởng, là những người “gỗ đầu trẻ” của thời đại mới, mỗi nhà giáo cần nắm rõ những quy định về luật sở hữu trí tuệ và tác quyền, nhất là trong lĩnh vực công nghệ thông tin vốn từ trước đến nay ở nước ta vẫn chưa được coi trọng...

-Nắm vững các công cụ và kĩ năng chia sẻ dữ liệu

Muốn gửi tài liệu qua mạng, muốn trao đổi thông tin, bài dạy với người học...thì phải làm như thế nào? Những câu hỏi này là rất phổ biến trong quá trình công tác của bất kì người giáo viên nào. Xem ra, những vấn đề vốn rất bình thường với mỗi người sử dụng mạng internet có thâm niên, lại là câu hỏi đầu đầu của nhiều người. Không những thế, quan ngại này còn gây nên những phiền phức không đáng có, thậm chí là tốn kém. Hãy ghé qua các trang *rapidshare.com*, *megaupload.com*, *4share.com*, *divshare.com*, *esnips.com*, *box.net* vv...hoặc gần gũi hơn là nhờ tới dịch vụ đính kèm của Gmail, Yahoo vv...để sở hữu không gian lưu trữ miễn phí một cách dễ dàng.

- Xây dựng thương hiệu nhà giáo và tích cực đóng góp với cộng đồng

Công việc của một nhà giáo ở bậc đại học ngoài giảng dạy là nghiên cứu khoa học. Các tạp chí chuyên ngành, sách in cá nhân chính là nơi thể hiện rõ nhất khả năng của nhà giáo. Song, bên dòng chảy “vang động” của cuộc sống và thời đại với sự bùng nổ như vũ bão của hàng loạt những nhân tố, sự kiện mới xảy ra hoặc sinh thành...người giáo viên còn một cách khác để khẳng định “thương hiệu” của mình, đồng thời cũng chính là đóng góp tích cực hơn nữa cùng hàng trăm ngàn đồng nghiệp, cộng sự thông qua các nguồn tài liệu đang cần sự đóng góp của các cộng tác

viên. Mới đây, một tác giả xây dựng trang *vietsciences.org* chuyên đóng góp các bài báo chuyên sâu đã được nhận giải thưởng Hiệp sĩ CNTT hay trang *viet-studies.info* của GS Trần Hữu Dũng cũng là một địa chỉ tin cậy của nhiều nhà nghiên cứu và bạn đọc. Không những thế, các tác giả khi tham gia đóng góp vào cộng đồng sẽ nhận được phản hồi “nóng” từ phía bạn đọc, đó chắc chắn là những nhận xét quý giá cũng như những tâm tình chân thành...

Thiết tưởng, đó cũng là một cách để mang tinh thần tự nguyện vốn sẵn lòng trong mỗi người giáo viên có thể bắt gặp những luồng gió mới từ thời đại để lan toả và bay cao.

4. Thay lời kết.

Kết quả của quá trình học tập chính là thước đo chính xác nhất những thành công hay thiếu khuyết của một nền giáo dục. Chính thế, một khi vận dụng tối đa sức mạnh từ CNTT với những đề xuất mang tính thực tế trên của chúng tôi, phải được đánh giá thường xuyên để có thể nâng cao hơn vai trò của các thiết bị, công cụ. CNTT sẽ trở thành một chướng ngại nếu như người sử dụng nó quá đề cao đến mức bị lệ thuộc, thiếu tính linh hoạt và sáng tạo. Bởi lẽ, chỉ có những người thầy giỏi mới chỉ ra được bất kì công cụ trợ giảng nào cũng sẽ chỉ là những vật cứng nhắc trước lời dạy tận tình và nhiệt tâm nơi trái tim người thầy.

Nguyễn Văn Vượng

Khoa Giáo dục Tiểu học- Đại học Sư phạm Huế

Email: yeungon@gmail.com

Điện thoại: 0905996997

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đổi Mới Giáo Dục Bằng Công Nghệ Thông Tin và Truyền Thông:

<http://vietsciences.free.fr/vongtaylor/kinhnghiemthaytro/doimoigd.htm>

2. Đổi mới giáo dục đại học bắt đầu từ giảng viên

<http://vietnamnet.vn/giaoduc/vande/2006/08/600207/>

3. Trường Đại học số đầu tiên của Việt Nam

http://www.vnpost.dgpt.gov.vn/bao_2004/so49/vhxx/t11b1.htm

4. Vài nét về E-learning

http://www.cynosura.org/index.php?option=com_content&view=article&id=120:e-learning&catid=16:giaoduc-daotao&Itemid=79

5. Dùng Học liệu mở: VN sẽ có SV đẳng cấp quốc tế:

<http://vietnamnet.vn/giaoduc/2005/11/512805/>

Ghi chú:

(1)<http://www.khoahocphothong.com.vn/index.php?mag=NA==&nid=Mjg3NQ==&act=dmlld2RldGFpbA>

(2)<http://www.tuoiere.com.vn/Tianyon/Index.aspx?ArticleID=154115&ChannelID=16>